

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 4.6.2025.
COM(2025) 230 final

2025/0154 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

OBRAZLOŽENJE

Ugovorom o funkcioniranju Europske unije od država članica se zahtijeva da svoje ekonomske politike i promicanje zapošljavanja smatraju pitanjima od zajedničkog interesa i da usklađuju svoje djelovanje u okviru Vijeća. Vijeće je dužno donositi smjernice za zapošljavanje (članak 148.), koje moraju biti u skladu s općim smjernicama ekonomskih politika (članak 121.).

Iako su opće smjernice ekonomskih politika trajno važeće, smjernice za zapošljavanje moraju se sastavljati svake godine. Oba paketa smjernica, kojima se podupire strategija Europa 2020., prvi su put zajedno donesena („integrirani paket”) 2010. Revidirane integrirane smjernice donesene su 2015. Kad je riječ o smjernicama za zapošljavanje, od 2018. naizmjenično se provodi potpuno ažuriranje (kojim su obuhvaćene uvodne izjave i smjernice) svake dvije godine i djelomično ažuriranje (ažuriranje uvodnih izjava, pri čemu smjernice ostaju nepromijenjene) u godini između. Nakon djelomičnog ažuriranja 2023., kad su uvodne izjave prilagođene kako bi odražavale nove glavne ciljeve EU-a i nacionalne ciljeve u pogledu zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva te nedavne inicijative, potpuno ažuriranje provedeno je 2024. Ažuriranje je uključivalo dodavanje upućivanja na nacionalne ciljeve za 2030. (uz glavne ciljeve EU-a), stavljanje većeg naglaska na učinak tehnološkog razvoja i umjetne inteligencije, nedostatak radne snage i vještina te zakonite migracije iz trećih zemalja kao nadopunu iskorištavanju talenata unutar EU-a. Kao i prethodnih godina, u tekstu iz 2024. uzete su u obzir i nedavne inicijative politike od posebne važnosti, kao što su rad putem platformi, socijalna ekonomija i priuštivo stanovanje. Ove se godine uvodne izjave ažuriraju kako bi se uključilo više elemenata povezanih s (i) promjenama u geopolitičkom kontekstu (uključujući napetosti u trgovinskoj politici); (ii) inicijativom „Unija vještina”; (iii) konkurentnošću s obzirom na Kompas konkurentnosti; i (iv) uzlaznom socijalnom konvergencijom nakon druge godine provedbe okvira za socijalnu konvergenciju, koji je sada sastavni dio okvira gospodarskog upravljanja EU-a.

Smjernice za zapošljavanje su zajedno s općim smjernicama ekonomskih politika predstavljene kao Odluka Vijeća o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (II. dio integriranih smjernica) te služe kao osnova preporuka za pojedine zemlje u odgovarajućim područjima.

Revidirane su sljedeće „smjernice za zapošljavanje”:

Smjernica br. 5: Povećanje potražnje za radnom snagom

Smjernica br. 6: Pобољшanje ponude radne snage i pristupa zapošljavanju, cjeloživotno stjecanje vještina i kompetencija

Smjernica br. 7: Pобољшanje funkcioniranja tržišta rada i djelotvornosti socijalnog dijaloga

Smjernica br. 8: Promicanje jednakih mogućnosti za sve, poticanje socijalne uključenosti te suzbijanje siromaštva

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o smjernicama za politike zapošljavanja država članica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 148. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Države članice i Unija trebaju raditi na razvoju koordinirane strategije zapošljavanja, a posebice na promicanju kvalificiranosti, osposobljenosti i prilagodljivosti radne snage te tržišta rada koja su uključiva, otporna i usmjerena na budućnost i koja se mogu prilagoditi gospodarskim promjenama u svrhu ostvarenja ciljeva pune zaposlenosti i društvenog napretka, uravnoteženog gospodarskog rasta, visoke razine zaštite te poboljšanja kvalitete okoliša, utvrđenih u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Države članice trebaju promicanje zapošljavanja smatrati pitanjem od zajedničkog interesa i koordinirati svoje djelovanje u tom pogledu u Vijeću.
- (2) Unija treba suzbijati socijalnu isključenost i diskriminaciju te promicati socijalnu pravdu i zaštitu, ravnopravnost žena i muškaraca, međugeneracijsku solidarnost i zaštitu prava djeteta, kako je utvrđeno u članku 3. UEU-a. Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Unija treba uzeti u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv socijalne isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi, kako je utvrđeno u članku 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (3) U skladu s UFEU-om Unija je razvila i provela instrumente za koordiniranje ekonomskih politika i politika zapošljavanja. U okviru tih instrumenata smjernice za politike zapošljavanja država članica („Smjernice za zapošljavanje”) navedene u Prilogu Odluci Vijeća (EU) 2024/3134 ⁽⁴⁾, zajedno s općim smjernicama ekonomskih

¹ Mišljenje od (datum još nije utvrđen) DATUM 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu).

² Mišljenje od (datum još nije utvrđen) DATUM 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu).

³ Mišljenje od (datum još nije utvrđen) DATUM 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁴ Odluka Vijeća (EU) 2024/3134 od 2. prosinca 2024. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L, 2024/3134, 13.12.2024.).

politika država članica i Unije navedenima u Preporuci Vijeća (EU) 2015/1184 ⁽⁵⁾, tvore integrirane smjernice. Smjernice za zapošljavanje trebaju usmjeravati provedbu politika u državama članicama i Uniji, odražavajući međuovisnost država članica. Skup koordiniranih politika i reformi Unije te nacionalnih politika i reformi koji iz toga proizlazi predstavlja primjerenu kombinaciju općih održivih ekonomskih politika, politika zapošljavanja i socijalnih politika koje bi trebale pozitivno utjecati na tržišta rada i društvo općenito, jačati gospodarsku i socijalnu otpornost i djelotvorno odgovoriti na srednjoročne i dugoročne izazove, uključujući potrebu za jačanjem konkurentnosti, nesigurnost u pogledu globalnih trgovinskih politika, posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i širi geopolitički kontekst.

- (4) Radi poticanja gospodarskog i socijalnog napretka i uzlazne konvergenције, podupiranja zelene i digitalne tranzicije, jačanja industrijske baze Unije, produktivnosti i konkurentnosti, odgovora na demografske izazove te postizanja uključivih i otpornih tržišta rada u Uniji, države članice trebale bi riješiti problem nedostatka radne snage i vještina i promicati kvalitetna radna mjesta i kvalitetno i uključivo obrazovanje i osposobljavanje za sve, u skladu s Unijom vještina ⁽⁶⁾, s posebnim naglaskom na poboljšanju osnovnih vještina, na temelju Akcijskog plana za osnovne vještine, kao i vještina relevantnih za tržište rada, uključujući digitalne i zelene vještine, posebno među učenicima u nepovoljnom položaju i odraslima. Države članice trebale bi i poticati obrazovanje i osposobljavanje u području STEM-a (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika), u skladu sa strateškim planom za obrazovanje u području STEM-a, ojačati strukovno obrazovanje i osposobljavanje usmjereno na budućnost te cjeloživotno usavršavanje i prekvalifikaciju te nastojati uspostaviti uključive obrazovne sustave, kao i osigurati učinkovite aktivne politike tržišta rada i poboljšane radne uvjete i mogućnosti za razvoj karijere, poštujući pritom ulogu i autonomiju socijalnih partnera. Kako je navedeno u Preporuci o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj, sustavnim uključivanjem dimenzije obrazovanja i osposobljavanja u druge politike povezane sa zelenom tranzicijom u cjeloživotnoj perspektivi može se poduprijeti provedba tih politika. Jačanje tih elemenata posebno je važno za slabije razvijene, udaljene i najudaljenije regije Unije, u kojima su potrebe najveće. Na uklanjanju nedostataka može se dodatno raditi i unapređivanjem pravedne mobilnosti unutar EU-a za radnike i učenike te privlačenjem i zadržavanjem talenata iz zemalja izvan Unije. Osim toga, trebalo bi jačati veze između sustava obrazovanja i osposobljavanja i tržišta rada i potvrđivati i priznavati vještine, znanje i kompetencije stečene neformalnim i informalnim učenjem.
- (5) Smjernice za zapošljavanje su u skladu s novim Unijinim okvirom gospodarskog upravljanja, koji je stupio na snagu 30. travnja 2024. ⁽⁷⁾, i postojećim zakonodavstvom Unije i raznim inicijativama Unije, uključujući preporuke Vijeća od 14. lipnja 2021. ⁽⁸⁾, 29. studenog 2021. ⁽⁹⁾, 5. travnja 2022. ⁽¹⁰⁾, 16. lipnja 2022. ⁽¹¹⁾,

⁵ Preporuka Vijeća (EU) 2015/1184 od 14. srpnja 2015. o općim smjernicama ekonomskih politika država članica i Europske unije (SL L 192, 18.7.2015., str. 27.).

⁶ Komunikacija Komisije od 5. ožujka 2025. naslovljena „Unija vještina” (COM(2025) 90 final).

⁷ Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁸ Preporuka Vijeća (EU) 2021/1004 od 14. lipnja 2021. o uspostavi europskog jamstva za djecu (SL L 223, 22.6.2021., str. 14.).

⁹ Preporuka Vijeća od 29. studenoga 2021. o pristupima kombiniranog učenja za visokokvalitetno i uključivo osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje (SL C 504, 14.12.2021., str. 21.).

28. studenog 2022. ⁽¹²⁾, 8. prosinca 2022. ⁽¹³⁾ i 30. siječnja 2023. ⁽¹⁴⁾, 12. lipnja 2023. ⁽¹⁵⁾ i 27. studenog 2023. ⁽¹⁶⁾, Preporuku Komisije (EU) 2021/402 ⁽¹⁷⁾, Rezoluciju Vijeća od 26. veljače 2021. ⁽¹⁸⁾, komunikacije Komisije od 9. prosinca 2021. naslovljene „Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju”, od 30. rujna 2020. o Akcijskom planu za digitalno obrazovanje za razdoblje 2021. – 2027., od 3. ožujka 2021. o Uniji ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030., od 7. rujna 2022. o europskoj strategiji za skrb, od 1. veljače 2023. o industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija, od 25. siječnja 2023. o jačanju socijalnog dijaloga u Europskoj uniji, od 11. listopada 2023. o demografskim promjenama u Europi: paket instrumenata za djelovanje, od 28. rujna 2022. o boljoj procjeni distribucijskog učinka politika država članica, od 20. ožujka 2024. o manjku radne snage i vještina u EU-u: akcijski plan i Odluku od 5. ožujka 2025. o Uniji vještina, odluke (EU) 2021/2316 ⁽¹⁹⁾ i (EU) 2023/936 ⁽²⁰⁾ Europskog parlamenta i Vijeća te direktive (EU) 2022/2041 ⁽²¹⁾, (EU) 2022/2381 ⁽²²⁾, (EU) 2023/970 ⁽²³⁾ i (EU) 2024/2831 ⁽²⁴⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.

-
- ¹⁰ Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja (SL C 160, 13.4.2022., str. 1.).
- ¹¹ Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022., str. 1.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o europskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost (SL C 243, 27.6.2022., str. 10.), Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o individualnim računima za učenje (SL C 243, 27.6.2022., str. 26.) i Preporuka Vijeća od 16. lipnja 2022. o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti (SL C 243, 27.6.2022., str. 35.).
- ¹² Preporuka Vijeća od 28. studenoga 2022. o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha” i zamjeni Preporuke Vijeća od 28. lipnja 2011. o politikama za smanjenje ranog napuštanja školovanja (SL C 469, 9.12.2022., str. 1.).
- ¹³ Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.) i Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju: ciljevi iz Barcelone za 2030. (SL C 484, 20.12.2022., str. 1.).
- ¹⁴ Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).
- ¹⁵ Preporuka Vijeća od 12. lipnja 2023. o jačanju socijalnog dijaloga u Europskoj uniji (SL C, C/2023/1389, 6.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj>).
- ¹⁶ Preporuka Vijeća od 27. studenoga 2023. o razvoju okvirnih uvjeta za socijalnu ekonomiju (SL C, C/2023/1344, 29.11.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj>).
- ¹⁷ Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE) (SL L 80, 8.3.2021., str. 1.).
- ¹⁸ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.).
- ¹⁹ Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022) (SL L 462, 28.12.2021., str. 1.).
- ²⁰ Odluka (EU) 2023/936 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o Europskoj godini vještina (SL L 125, 11.5.2023., str. 1.).
- ²¹ Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33.).
- ²² Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2022/2381 od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama (SL L 315, 7.12.2022., str. 44.).
- ²³ Direktiva (EU) 2023/970 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i mehanizama izvršenja (SL L 132, 17.5.2023., str. 21.).
- ²⁴ Direktiva (EU) 2024/2831 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o poboljšanju radnih uvjeta u radu putem platformi (SL L, 2024/2831, 11.11.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj>).

- (6) Europski semestar udružuje razne instrumente u sveobuhvatan okvir za integriranu multilateralnu koordinaciju i nadzor ekonomskih politika i politika zapošljavanja u Uniji. Semestar je usklađen s Kompasom konkurentnosti, koji pruža okvir za poticanje konkurentnosti premošćivanjem inovacijskog jaza, dekarbonizacijom našeg gospodarstva, smanjenjem prekomjernih ovisnosti i povećanjem sigurnosti te utvrđuje horizontalne čimbenike koji uključuju vještine, kvalitetna radna mjesta i socijalnu pravednost. Semestar uključuje načela europskog stupa socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili u studenom 2017.⁽²⁵⁾ („europski stup socijalnih prava”), i njegov alat za praćenje, pregled socijalnih pokazatelja, čime se ujedno omogućuje analiza rizika i izazova za uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji, i predviđa snažnu suradnju sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i drugim dionicima. Europskim semestrom također se podupire ostvarivanje ciljeva održivog razvoja koje su utvrdili Ujedinjeni narodi. Ekonomske politike i politike zapošljavanja Unije i država članica trebale bi biti usko povezane s pravednom tranzicijom Unije prema klimatski neutralnom, okolišno održivom i digitalnom gospodarstvu i povećati konkurentnost i produktivnost, osigurati primjerene radne uvjete, poticati inovacije, promicati demokraciju na radnom mjestu, socijalni dijalog, socijalnu pravdu, jednake mogućnosti i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju, suzbijati nejednakosti i regionalne razlike i boriti se protiv siromaštva i socijalne isključenosti.
- (7) Klimatske promjene i drugi izazovi povezani s okolišem, potreba za osiguravanjem pravedne zelene tranzicije, energetska neovisnost i veća konkurentnost industrija s nultom neto stopom emisija, tehnološka suverenost i potreba za povećanjem potrošnje za obranu i osiguravanjem otvorene strateške autonomije Europe, kao i demografske promjene i razvoj digitalizacije, uključujući umjetnu inteligenciju, algoritamsko upravljanje, ekonomiju platformi i rad na daljinu, duboko mijenjaju gospodarstva i društva u Uniji. Unija i njezine države članice trebaju surađivati kako bi djelotvorno i proaktivno pristupile takvim strukturnim kretanjima i, prema potrebi, prilagodile postojeće sustave i povezane politike, imajući u vidu blisku međuovisnost gospodarstava i tržišta rada država članica. Za to je potrebno koordinirano, ambiciozno i djelotvorno djelovanje u okviru politika na razini Unije i na nacionalnoj razini, uz priznavanje uloge socijalnih partnera, u skladu s UFEU-om i odredbama Unije o gospodarskom upravljanju, uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava. Takvim bi djelovanjem u okviru politika trebalo obuhvatiti poticanje održivog ulaganja u svim regijama Unije, ponovno zalaganje za adekvatno tempirane strukturne reforme i ulaganja kojima se potiču održiv i uključiv gospodarski rast, stjecanje vještina, promicanje kvalitetnih radnih mjesta, produktivnost, konkurentnost i pravedni radni uvjeti, socijalna i teritorijalna kohezija, uzlazna socioekonomska konvergencija, otpornost i provedba fiskalne odgovornosti. Potporu bi trebalo pružiti iz postojećih programa financiranja Unije, a posebno iz Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁶⁾ i fondova kohezijske politike, uključujući Europski socijalni fond plus uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁷⁾ i Europski fond za

²⁵ Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava (SL C 428, 13.12.2017., str. 10.).

²⁶ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

²⁷ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

regionalni razvoj uređen Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁸⁾, kao i iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku uspostavljenog Uredbom (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁹⁾ i iz Fonda za pravednu tranziciju uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁰⁾. Djelovanjem u okviru politika trebalo bi kombinirati mjere koje se odnose na ponudu i potražnju, uzimajući pritom u obzir utjecaj takvih mjera na gospodarstvo, okoliš, zapošljavanje i društvo.

- (8) U okviru europskog stupa socijalnih prava utvrđeno je dvadeset načela i prava kao potpora pravednim tržištima rada i sustavima socijalne skrbi te njihovu dobrom funkcioniranju, koji su razvrstani u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni radni uvjeti te socijalna zaštita i uključenost. Ta načela i prava temelj su strateškog usmjerenja Unije i osiguravaju da tranzicija prema klimatskoj neutralnosti, održivost okoliša i digitalizacija te demografske promjene budu socijalno pravedne i poštene i da očuvaju teritorijalnu koheziju. Europski stup socijalnih prava, s popratnim pregledom socijalnih pokazatelja, čini smjernice za praćenje uspješnosti država članica u području zapošljavanja, vještina i socijalnih pitanja, uključujući uzlaznu socijalnu konvergenciju u Uniji, u okviru europskog semestra, za poticanje reformi i ulaganja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i za postizanje ravnoteže između „socijalnog” i „tržišnog” u današnjem modernom gospodarstvu, među ostalim promicanjem socijalne ekonomije. Komisija je 4. ožujka 2021. predstavila Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava („Akcijski plan”), uključujući ambiciozne, no realistične glavne ciljeve Unije za 2030. u pogledu zapošljavanja (najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno), vještina (najmanje 60 % svih odraslih osoba trebalo bi svake godine sudjelovati u nekom obliku osposobljavanja) i smanjenja siromaštva (broj osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti trebao bi biti smanjen za barem 15 milijuna, što uključuje pet milijuna djece) („glavni ciljevi Unije za 2030.”), kao i komplementarne podciljeve, te revidirani pregled socijalnih pokazatelja.
- (9) Na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu 8. svibnja 2021. šefovi država ili vlada potvrdili su da će provedba europskog stupa socijalnih prava ojačati napredak Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji i doprinijeti uzlaznoj socijalnoj i ekonomskoj konvergenciji te odgovoru na demografske izazove. Šefovi država ili vlada naglasili su da su socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivna uključenost socijalnih partnera u središtu izuzetno konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva i pozdravili nove glavne ciljeve Unije. Potvrdili su svoju odlučnost da, kako je utvrđeno Strateškim programom Europskog vijeća za razdoblje 2019. – 2024., nastave s jačanjem provedbe europskog stupa socijalnih prava na razini Unije i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Naposljetku, naglasili su važnost pomnog praćenja, među ostalim na najvišoj razini, napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva Unije za 2030.

²⁸ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

²⁹ Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060, SL L 130, 16.5.2023., str. 1.).

³⁰ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

- (10) Glavni ciljevi Unije za 2030. pozdravljeni su na sastanku na vrhu šefova država ili vlada o socijalnim pitanjima održanom u Portu i na sastanku Europskog vijeća održanom u lipnju 2021. Oni, zajedno s pregledom socijalnih pokazatelja, pomažu u praćenju napretka u provedbi načela europskog stupa socijalnih prava u sklopu okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra. Osim toga, na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima održanom u Portu države članice pozvane su da postave ambiciozne nacionalne ciljeve koji bi, uzimajući u obzir početni položaj svake države članice, trebali činiti odgovarajući doprinos postizanju glavnih ciljeva Unije za 2030. Provedba europskog stupa socijalnih prava i napredak u ostvarivanju glavnih ciljeva Unije i nacionalnih ciljeva za 2030. prate se u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju koje je Vijeće donijelo u ožujku 2025. („Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2025.”) i uključeni su u alate za praćenje europskog semestra. Od svojeg izdanja za 2024. Zajedničko izvješće o zapošljavanju sadržava „prvu fazu analize po zemljama” u kojoj se utvrđuje koje se države članice suočavaju s potencijalnim rizicima za uzlaznu socijalnu konvergenciju u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju, koje treba ispitati u okviru dublje „druge faze analize”. U Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2025. prvotno je utvrđeno deset država članica, a dublja analiza potvrdila je da u njih tri postoje opći izazovi.
- (11) Nakon invazije Rusije na Ukrajinu Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 24. veljače 2022. osudilo postupke Rusije kojima se nastoji ugroziti europska i globalna sigurnost i stabilnost te izrazilo solidarnost s ukrajinskim narodom, naglašavajući kršenje međunarodnog prava i načela Povelje Ujedinjenih naroda koje je počinila Rusija. U trenutačnom kontekstu, privremenom zaštitom, kako je odobrena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382⁽³¹⁾ i produljena Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2024/1836⁽³²⁾, u Uniji se nudi pomoć raseljenim osobama iz Ukrajine i omogućuje im se da u cijeloj Uniji ostvaruju minimalna prava koja im pružaju odgovarajuću razinu zaštite. Sudjelovanjem na tržištima rada Unije osobe raseljene iz Ukrajine mogu i dalje doprinositi jačanju gospodarstva Unije i pomagati svojoj zemlji i sunarodnjacima koji su ostali u Ukrajini. Stečeno iskustvo i vještine u budućnosti mogu pridonijeti ponovnoj izgradnji Ukrajine. Za djecu i adolescente bez pratnje privremenom zaštitom daje se pravo na zakonsko skrbništvo te pristup odgoju i obrazovanju. Države članice trebale bi i dalje uključivati socijalne partnere u osmišljavanje, provedbu i evaluaciju mjera politike čiji je cilj suočavanje s problemima u pogledu zapošljavanja i vještina osoba raseljenih iz Ukrajine, što uključuje priznavanje kvalifikacija. Socijalni partneri imaju ključnu ulogu u ublažavanju posljedica tog rata kad je riječ o očuvanju radnih mjesta i proizvodnje.
- (12) U reformama tržišta rada, uključujući nacionalne mehanizme za određivanje plaća, trebalo bi poštovati nacionalne prakse socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja, kao i autonomiju socijalnih partnera, kako bi se osigurale pravedne plaće koje omogućuju pristojan životni standard, među ostalim u mirovini, održiv rast i uzlaznu socioekonomsku konvergenciju. Trebalo bi se omogućiti da se u takvim reformama u opsežnoj mjeri uzmu u obzir socioekonomski čimbenici, uključujući poboljšanja u pogledu održivosti, konkurentnosti, inovacija, promicanja kvalitetnih radnih mjesta,

³¹ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

³² Provedbena odluka Vijeća (EU) 2024/1836 od 25. lipnja 2024. o produljenju privremene zaštite kako je uvedena Provedbenom odlukom (EU) 2022/382 (SL L, 2024/1836, 3.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/20234/1836/oj).

pravednih radnih uvjeta, demokracije na radnom mjestu, rodne ravnopravnosti, sprečavanja i smanjenja siromaštva unatoč zaposlenju, kvalitetnog obrazovanja, osposobljavanja i vještina, javnog zdravlja, socijalne zaštite i uključenosti, demografskih promjena i promicanja dopunskih mirovina, kao i stvarnog dohotka. Na sastanku na vrhu u Val Duchesseu 2024. i u paktu za europski socijalni dijalog potpisanom u ožujku 2025. ponovno je potvrđena važnost socijalnog dijaloga u rješavanju problema u svijetu rada, uključujući nedostatak radne snage i vještina.

- (13) Za provedbu reformi i ulaganja koji su u skladu s prioritetima Unije države članice dobivaju potporu iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije, čime gospodarstva i društva u Uniji postaju održivija i otpornija te bolje pripremljena za zelenu i digitalnu tranziciju. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine dodatno je pogoršao postojeće socioekonomske probleme, uključujući energetska siromaštvo zbog viših cijena energije, dok nesigurnosti u globalnoj trgovini i širi geopolitički kontekst ugrožavaju rast. Države članice i Unija trebale bi ustrajno raditi na ublažavanju socijalnih posljedica, posljedica u pogledu zapošljavanja i gospodarskih posljedica te nastaviti osiguravati da tranzicije budu socijalno pravedne i poštene, također s obzirom na činjenicu da će povećana otvorena strateška autonomija i ubrzana zelena tranzicija doprinijeti smanjenju ovisnosti o uvozu energije i drugih strateških proizvoda i tehnologija. Neophodno je jačati otpornost i nastaviti graditi uključivije društvo u kojem su građani zaštićeni i znaju predviđati promjene i uspješno se nositi s njima te u kojem mogu aktivno sudjelovati u društvenom i gospodarskom životu.
- (14) Potreban je koherentan skup aktivnih politika tržišta rada, koji se sastoji od privremenih i ciljanih poticaja za zapošljavanje i prelazak s jednog radnog mjesta na drugo, politika u području vještina, uključujući učenje za zelenu tranziciju i održivi razvoj te fleksibilne modele umirovljenja i ciljanih, djelotvornih i prilagodljivih usluga povezanih sa zapošljavanjem, kako bi se poduprle tranzicije na tržištu rada i u potpunosti iskoristio neiskorišteni potencijal tog tržišta, u skladu s pristupom aktivnog uključivanja te s obzirom na zelenu i digitalnu transformaciju, kako je, među ostalim, istaknuto u Izjavi iz La Hulpea o budućnosti europskog stupa socijalnih prava iz 2024.⁽³³⁾ Potrebno je osigurati odgovarajuće radne uvjete, zdravlje i sigurnost na radu i ostale uvjete za očuvanje mentalnog i fizičkog zdravlja radnika.
- (15) Trebalo bi se boriti protiv diskriminacije u svim oblicima, osigurati rodnu ravnopravnost i podupirati zapošljavanje skupina koje su nedovoljno zastupljene na tržištu rada. Trebalo bi osigurati jednak pristup i mogućnosti za sve te smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost, posebno djece, osoba s invaliditetom i Roma, prije svega osiguravanjem učinkovitog funkcioniranja tržišta rada te odgovarajućih i uključivih sustava socijalne zaštite, kako je utvrđeno u preporukama Vijeća od 8. studenoga 2019.⁽³⁴⁾ i 30. siječnja 2023.⁽³⁵⁾ Osim toga, trebalo bi ukloniti prepreke uključivom visokokvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju usmjerenom na budućnost, cjeloživotnom učenju i sudjelovanju na tržištu rada. Države članice trebale bi ulagati u rani i predškolski odgoj i obrazovanje, u skladu s europskim jamstvom za djecu i Preporukom o „ciljevima iz Barcelone za 2030.“, u povećanje privlačnosti i uključivosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, u skladu s Preporukom

³³ Potpisala Kraljevina Belgija u ime 25 država članica.

³⁴ Preporuka Vijeća od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti (SL C 387, 15.11.2019., str. 1.).

³⁵ Preporuka Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (SL C 41, 3.2.2023., str. 1.).

Vijeća od 24. studenog 2020.⁽³⁶⁾, te u digitalne i zelene vještine, u skladu s Akcijskim planom za digitalno obrazovanje i preporukama o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj te o inicijativi „Putevi do školskog uspjeha”. Pristup priuštivom i primjerenom stanovanju, među ostalim putem socijalnog stanovanja, nužan je uvjet za osiguravanje jednakih mogućnosti. Problem beskućništva trebalo bi rješavati prije svega preventivnim mjerama i promicanjem pristupa trajnom stanovanju te pružanjem usluga potpore. Pravodoban i jednak pristup cjenovno pristupačnoj visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, u skladu s Preporukom Vijeća od 8. prosinca 2022. ⁽³⁷⁾, i zdravstvenim uslugama, uključujući prevenciju i promicanje zdravlja, osobito je važan s obzirom na potencijalne buduće zdravstvene rizike i u kontekstu društava koja stare. Trebalo bi dodatno raditi na ostvarivanju potencijala osoba s invaliditetom da doprinese gospodarskom rastu i društvenom razvoju, u skladu sa Strategijom o pravima osoba s invaliditetom, u kojoj su države članice pozvane da utvrde ciljeve za osobe s invaliditetom u području zapošljavanja i obrazovanja odraslih. U Strateškom okvir EU-a za Rome ⁽³⁸⁾ ističu se kapaciteti marginaliziranih romskih zajednica za smanjenje nedostatka radne snage i vještina, a cilj mu je razliku u zapošljavanju između Roma i opće populacije smanjiti za barem 50 %. Nove tehnologije i radna mjesta koja se neprestano mijenjaju i razvijaju u cijeloj Uniji omogućavaju fleksibilnije radne uvjete te bolju produktivnost i ravnotežu između poslovnog i privatnog života, istodobno doprinoseći ispunjavanju zelenih obveza Unije. Te promjene donose i nove izazove na tržišta rada, što utječe na radne uvjete, zdravlje i sigurnost na radu te djelotvoran pristup radnika i samozaposlenih osoba primjerenoj socijalnoj zaštiti. Države članice trebale bi, u suradnji sa socijalnim partnerima, osigurati da se novi oblici organizacije rada pretoče u kvalitetne poslove, zdrava i sigurna radna mjesta i primjerene radne uvjete, kao i ravnotežu između poslovnog i privatnog života te aktivno i zdravo starenje, uz zadržavanje postojećih radničkih i socijalnih prava, i jačanje europskog socijalnog modela.

- (16) Integrirane smjernice trebale bi poslužiti kao osnova za preporuke za pojedine zemlje koje Vijeće upućuje državama članicama. Države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti Europski socijalni fond plus, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost i druge fondove Unije, uključujući Socijalni fond za klimatsku politiku, Fond za pravednu tranziciju i fond InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁹⁾, kao i Instrument za tehničku potporu, radi poticanja kvalitetnog zapošljavanja i socijalnih ulaganja, borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, suzbijanja diskriminacije, osiguravanja pristupačnosti i uključenosti i promicanja prilika za usavršavanje i prekvalifikaciju radne snage, cjeloživotnog učenja i visokokvalitetnog obrazovanja i osposobljavanja za sve, uključujući digitalnu pismenost i vještine, kako bi se građane osnažilo znanjem i kvalifikacijama potrebnima za digitalno, zeleno i konkurentno gospodarstvo. Izmjenama uvedenima Uredbom (EU) 2024/795 o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i nedavnom Komunikacijom Komisije o moderniziranoj

³⁶ Preporuka Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (SL C 417, 2.12.2020., str. 1.).

³⁷ Preporuka Vijeća od 8. prosinca 2022. o pristupu cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj dugotrajnoj skrbi (SL C 476, 15.12.2022., str. 1.).

³⁸ Komunikacija Komisije od 7. listopada 2020. pod nazivom „Unija jednakosti: strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma” (COM(2020) 620 final) i Preporuka Vijeća od 12. ožujka 2021. o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma (SL C 93, 19.3.2021., str. 1.).

³⁹ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

kohezijskoj politici: preispitivanje u sredini programskog razdoblja nastoji se uskladiti potpora koja se pruža novim strateškim prioritetima, među ostalim kako bi se riješio problem nedostatka vještina u određenim sektorima, kao što su razvoj i proizvodnja ključnih tehnologija, obrambena industrija i sektori na koje utječu dekarbonizacija te zelena i digitalna tranzicija. Države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰), radi pružanja potpore radnicima koji su izgubili posao zbog velikih restrukturiranja, kao što su socioekonomske preobrazbe koje su rezultat globalnih trendova te tehnoloških i okolišnih promjena. Iako su integrirane smjernice upućene državama članicama i Uniji, trebalo bi ih provoditi u partnerstvu sa svim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima, u bliskoj suradnji s parlamentima, kao i sa socijalnim partnerima te predstavnicima civilnog društva.

- (17) Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu trebali bi pratiti kako se odgovarajuće politike provode s obzirom na Smjernice za zapošljavanje, u skladu sa svojim ovlastima na temelju UFEU-a. Ti odbori i pripremna tijela Vijeća koja su uključena u koordiniranje ekonomskih i socijalnih politika trebali bi blisko surađivati. Trebalo bi održavati dijalog o politikama između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, posebice u pogledu Smjernica za zapošljavanje.

- (18) Provedeno je savjetovanje s Odborom za socijalnu zaštitu,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice za politike zapošljavanja država članica, kako su utvrđene u Prilogu Odluci (EU) 2024/3134, ostaju nepromijenjene u 2025., a države članice uzimaju ih u obzir u svojim politikama zapošljavanja i programima reformi.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik

⁴⁰ Uredba (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013 (SL L 153, 3.5.2021., str. 48.).